

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת חיי שרה תשפ"א | גליון תתכ"ה (שנה י"ח)

האם יש חיוב לבטל תורה כדי ללכת ללוויה של אשה?

קימ"ל יו"ד סימן שס"א ס"ק א' מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת.

איכא כמה שיעורים בגמ' עד כמה מבטלים:

למאן דמתני לאחרים אין לו שיעור אפילו יש עמו כמה אלפים מבטל בשבילו.

למאן דקרי ותני: דהיינו שקרא ושנה ולא שנה לתלמידים אם יש ס' רבוא אין צריך.

למאן דלא קרי ותני: כיון שיש לו מי שיתעסק עמו אין צריך להתבטל בשבילו והוא שיש שם עשרה.

ויש אומרים דעכשיו מן הסתם מבטלין: שאין לך אחד מישראל בזמן הזה שאינו במקרא או במשנה, בענין קושיית האחרונים מדוע בומננו אין הולכים ללוויות אפילו כשיודעים שיש לויה, ולא מביעה לשיטה לכלל בן אדם צריך לבטל עד שיהא שם ס' ריבוא, אלא אפילו לשיטת המחבר קשה דמדוע בלוויה של קרי ותני ומתני דאין לזה שיעור כמה אנשים צריך להיות, אנשים אין הולכים, וכן בלווית של מאן דקרי ותני מדוע אין הולכים, עיין מה שהארכתי במעדני אשר חלק ד' פרשת חוקת שנת תשס"ט.

יש לחקור אשה שאינה מצווה בלימוד התורה כמה שיעורה לבטל בשבילה כשנפטרה.

הנה הרא"ש מסכת כתובות פרק ב' כתב אשה יש מפרשים דינה כמאן דלא קרי ולא תני.

ויש מפרשים: כיון שאינה מצווה לקרות אין לזולולי בה מפני חסרון קריאה כיון דלא נצטוית ומשגחת על לימוד בעלה ובניה ראויה לכבוד כמאן דקרי ותני כדאמרין בגמ' ברכות י"ז א' גדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש ברוך הוא לנשים יותר מן האנשים שנאמר נשים שאננות אל' רב לר' חייא נשים במאי זכיין באקרוי בנייהו בבי כנישתא ואתנוניי בי רבנן ומתאחרין לגברייהו עד דאתו מבי רבנן.

וכן כתב ברמ"א יורה דעה סימן שס"א אשה יש אומרים שדינה כמאן דקרי ותני, ויש אומרים שדינה כמאן דלא קרי ותני, וכן נהגו באשה לקולא.

ובספר מטה משה עמוד גמ"ח ח"ה פ"ב כותב דנראה דאף מי שסובר דאשה דינה כמאן דלא קרי ותני, הני נשי דת"ח אשר מצפין יום ולילה לביאת בעליהן מב"ה ואז מאכילין ומשקין אותן, דינן כמי שקרו בעצמן כדאיתא בגמ' כתובות ס"ב ע"א על הפסוק "שוא לכם משכמי קום מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים כן יתן לידידו שנה" א"ר יצחק אלו נשותיהן של ת"ח שמנדדות שינה מעיניהם בעוה"ז וזכות לחיי העה"ב.

מדוע מתה שרה אמנו מזה ששמעה שבנה לא נשחט

ההיפך היתה צריכה להיות שמח מזה?

בפרשת ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה.

וברש"י נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק, לפי שעל ידי בשורת העקידה שנודמן בנה לשיטה וכמעט שלא נשחט, פרחו נשמתה ממנה ומתה.

יש להקשות: מדוע מתה כששמעה שלא נשחט איזה צער זה להיפך היתה צריכה להיות שמח שבסוף לא נשחט, כך מקשה בגור אריה בפרשתו, וכן בדברי דוד, וכן בשפתי חכמים, וכן בחתם סופר, וכן בכתב סופר.

איכא כמה תרוצים:

א. פירוש כמעט שלא גמר דבריו לומר שלא נשחט, פרוחה רוחה, כך פירש מהר"א.

ב. מפני ששמעה דכמעט נשחט, ודבר מועט היה שלא נשחט, לפיכך נבהלה, שכן דרך אדם להיות נבהל כאשר ישמע כי בדבר מועט היה נעשה לו ענין זה, כך תירץ בגור אריה בראשית פרק כג.

ג. מחמת שמחת של מצוה מרוב התרגשות ששמחה שבנה נעקד על גבי המזבח פרוחה נשמתו ולא הספיקה לשמוע שלא נשחט יצאת נשמתה, כך תירץ הכתב סופר בפרשתו בשם אביו החתם סופר.

ד. צערה היה על אשר בסופו של דבר לא נשחט, ובענותנותה סברה שלא זכתה למצוה רבה כזו להקריב את בנה קרבן לה', ועל זאת עגמה נפשה ונצטערה וכמעט שלא נשחט דייקא פרוחה נשמתה, כך כתב בשו"ת דברי יציב ליקוטים והשמטות סימן נ"ו.

ה. שרה לא נפטרה מהפחד שאולי ימות יצחק, אלא שרה שידעה כי אברהם הולך בצו הקב"ה לשחוט את בנם, חששה שלא יעמדו הבעל והבן בניסיון הכבד, כאשר בישרו לה כי אברהם ויצחק חוזרים ויצחק בריא ושלם, פרוחה נשמתה כי חשבה שלא עמדו בניסיון, כך כתב בחכמת התורה להגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל.

ובזה מיישב מה שהקשו אחרונים מדוע לא פירש רש"י כן על ותמת שרה, ומדוע פירשה רק על המלים לספוד לשרה לפי הנ"ל אתי שפיר דשבח גדול זה באמונת שרה בקב"ה, היה גוף ההספד של אברהם כשהספיד את שרה אשתו ושיבח אותה על גודל אמונתה ועל שכל כך חרדה שלא עמדו בניסיון ולכן פרוחה נשמתה, זאת הסיבה שרש"י מביא זאת על המילים "לספוד לשרה", כי זה היה גוף ההספד, עיין בישמח משה בפרשתו וכן בכתב סופר בפרשתו מה שתרצו בהו.

ו. אף שבכל ימיה היתה במס"נ מ"מ לא היתה יודעת כי זהו הרצון הש"י מהאדם אך כאשר שמעה מבשורת העקידה והבינה כי זהו רצון הבורא וכמעט שלא נשחט לכך השלימה נפשה ופרחה נשמתה, כך כתב בתפארת שלמה בפרשתו.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב החסיד **ישכר דוב בעריש פריעדמאן** שליט"א
אנטווערפן
לרגל שמחת הבר מצוה לנכדו
הניק וחכים
כמר מאיר חיים יחזקאל נ"ו
בן לחתנו ידידינו הגאון מרדכי דוד וועטנשטיין שליט"א
רב ביהמ"ד בעלזא צעירים בית שמש וראש כולל בעלזא בית שמש
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
זוכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב **אלתר ברוך וידער** שליט"א וליאמסבורג
לזיכוי רבבות
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
זוכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב החסיד **יצחק ברלינגר** שליט"א
בני ברק
לעילוי נשמת אביו
הרב **נפתלי** בן הרב **אהרן ז"ל**
נלב"ע ב' כסליו תשס"ב ת.נ.צ.ב.ה.

מדוע קצת שקר מותר לומר בהספדים על מתים איזה היתר יש לשקר קצת?

איתא בגמ' ברכות ס"ב עמוד א' הוא ספדנא דנחית קמיה דרב נחמן, אמר האי צנוע באורחותיו הוה, אמר לו רב נחמן את עיילת בהדיה לבית הכסא, וידעת אי צנוע אי לא, דתניא אין קורין צנוע אלא למי שצנוע בבית הכסא, ורב נחמן, מאי נפקא ליה מיניה, משום דתניא כשם שנפרעין מן המתים כך נפרעין מן הספדין ומן העונין אחריהן.

וכתב הרא"ש מועד קטן פרק ג' תניא באבל רבתי פ"ג הלכה ו' אין מוסיפין בתחלה אבל מוסיפין על העיקר, כלומר אין מספדין בכבוד למי שאינו ראוי לכך בשעת ההספד, אבל אם היה ראוי לכבוד מועט מוסיפין מקצת על דבר טוב שנמצא בו, תניא ברכות ס"ב א' אמר רשב"ג כשם שנפרעין מן המתים כך נפרעין מן הספדין ומן העונין אחריהם וחכם וחסיד תולין לו בחכמתו וביראת חטאו פירוש נפרעין מן המתים כשמספדין את המת דבר שאין בו כלל הוי לו למזכרת עון ולכך יש לזוהר מלהפליג בתוספת שבח וכבוד אלא מוסיפין מעט על כל מדה ומדה טובה שהיתה בו.

וכן נפסק בש"ע יורה דעה סימן שמ"ד סעיף א' וז"ל מצוה גדולה להספיד על המת כראוי, ומצותו שירים קולו לומר עליו דברים המשברים את הלב, כדי להרבות בכיה ולהזכיר שבחו, ואסור להפליג בשבחו יותר מדאי, אלא מזכירין מדות טובות שבו, ומוסיפין בהם קצת, רק שלא יפליג, ואם לא היו בו מדות טובות כלל, לא יזכיר עליו, וחכם וחסיד, מזכירים להם חכמתם וחסידותם. וכל המזכיר על מי שלא היה בו כלל, או שמוסיף להפליג יותר מדאי על מה שהיה בו, גורם רעה לעצמו ולמת.

יש להקשות: מדוע קצת מותר להוסיף אם אסור לשקר מה לי קצת או הרבה, כך מקשה שם הט"ו, וכן בברכי יוסף.

איכא כמה תרוצים:

א. דבר מסתבר הוא שכל מי שעושה איזה מצוה כגון צדקה וכיוצא בה באיזה שיעור, בודאי אם היה בא לידו דבר הצורך קצת יותר ודאי לא היה מניח מלעשות גם אותו השיעור כי לא היה משחית בעבור דבר מועט יותר, ועל כן נחשב לו כאלו עשאו ואין כאן עדות שקר עליו, כך תירץ בברכי יוסף יורה דעה סימן שמ"ד ס"ק א'.

ב. טעמא דמסתמא לא ידעו העולם תכלית מדותיו, דכיון שהיו בו מדות טובות אין ספק דקצת מהם לא נתפרסמו, אי משום שהסתירם בכוונה מכוונת, אי משום דלא דייקי כולי האי למען דעת כל המדות טובות בשלמותן, כי אין מחסור, ומיהו לא שרי אלא קצת ותו לא, כך תירץ בברכי יוסף יורה דעה סימן שמ"ד ס"ק א'.

ובאגרא דכלה בפרשתן: כתב על הפסוק, ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכתה, דלכאורה קשה דלספוד על שרה היה לו לומר, גם למה הפסיק בתיבת לשרה בין ההספד והבכיה, אך הוא לדעתו להשמיענו מה שאמר רז"ל שהמת שומע עד שיסתם וכו' שבת קנ"ב ב' והנה אמרו בגמ' כשם שנפרעין מן המתים כך נפרעים מהספדין ברכות ס"ב א' כי הספדן צריך שלא למעט ולא להרבות בכבוד הנפטר, ורב אמר אחים לי הספידא דהתם קאימנא שבת קנ"ג א' ופירשו בו לומר השבחים הראויין שהוא עומד באותו המדרגה, והבן, וזה שמשמיענו לספוד לשרה ששומעת ההספד, וגם לשרה השבחים הראויים לכבודה, מה שאין כן הבכיה מה בצע להנפטר אם ממעטין או מרביין, על כן לא אמר לבכות לשרה.

מדוע בגלל שהיו אברהם זקן בא בימים בירך הקב"ה את אברהם בכל?

בפרשתן ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל.

יש להקשות: מה קשור בגלל שהיה זקן בירכו הקב"ה בכל, כך מקשה החתם סופר בפרשתן, וכן בכתב סופר, וכן החיד"א בפרשתן.

איכא כמה תרוצים:

א. ע"פ מה דאיתא במשנה אבות פרק ג' משנה ה' רבי נחוניא בן הקנה אומר כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, וכיון שאברהם אבינו היה זקן ואיתא בגמ' יומא כ"ח ע"מ ב' דהכוונה זקן ויושב בישיבה, לכן הקב"ה בירך אותו בכל שהיה לו הרבה שפע, כך תירץ החתם סופר בפרשתן.

וכן כתב החיד"א בספרו פני דוד בפרשתן וז"ל אפשר לומר ע"פ מה דאיתא בגמ' שבת ס"ג ע"מ א' למימינים בה אורך ימים איכא וכ"ש עושר וכבוד וארז"ל יומא כ"ח אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנאמר ואברהם זקן וזה שאמר הפסוק, ואברהם זקן זה קנה חכמה שהיה יושב בישיבה ועל ידי זה בא בימים וגם עושר וכבוד וה' בירך את אברהם בכל דהיינו עושר וכבוד.

מעדני אשר: נראה לפרש את מאמר הגמ' סוטה ל"ה ע"מ א' שהארון נושא את נושאי, היינו שמי שמקבל עליו עול התורה, התורה מקבל על עצמו את עול הפרנסה וכן החבילות שלו וזה הכוונה נושא את נושאי, מתוך דרשה השבוע במעמד האדיר סיום השי"ס בשילוב שבע ברכות להחתן המופלג בן ציון משה שיינבאך שליט"א מבחירי ישיבת רחמסטריווקא חתן גיסי הרה"ג מנחם מנדל רייך שליט"א.

ב. אדם המבורך בכל טוב על פי רוב במשך שני חייו פורק ממנו לאט לאט עול יראת שמים, וע"פ רוב מבעט מרוב טובה, וכן היה בכלל ישראל שוישמן ישורון ויבעט דברים ל"ב ט"ו ובאופן זה הברכות והטובות נחשבים לקללות, ולכן אמר הכתוב "ואברהם זקן בא בימים" היינו אע"פ שהיה כבר זקן ובא בימים בכל זאת הברכות והעשירות שנתברך בהם כבר משנים רבות היה לו לברכה ולא לקללה חס ושלו, כי פעל ועשה רק מעשים טובים עם עשירותו והצלחתו שנתברך בהם, כך תירץ הכתב סופר בפרשתן.

ג. יש מי שזקנה קופצת עליו ועדיין לא הגיע לימי הזקנה, רק מדאגות וצרות שעברו עליו, ועיין רמב"ן פרשת ויגש גבי יעקב מעט ורעים היו שני חיי, היינו שאינו זקן כל כך רק זקנה קפצה עליו מפני הצרות, ואברהם שחי בטוב וה' ברכו בכל לא היה זקן רק כשבא בימים, והיינו ואברהם זקן בא בימים, כשבא בימים אז היה זקן, וה' ברך את אברהם בכל, ולא היו לו דאגות שיקפוץ עליו הזקנה עד שבא בימים, כך תירץ בכתב סופר בפרשתן.

האם מי שכועס על דברים שנעשים שלא כרצונו מקצר את ימיו?

נראה לומר פירוש חדש ע"פ מה שכתוב בפסוק איוב י"ד א' "אדם קצר ימים ושבע רוגז" כלומר אדם שהוא שבע רוגז ימיו קצרים, לכן התורה מעידה מה הסיבה שאברהם אבינו היה זקן ובא בימים משום דאע"פ שהיה לו הרבה צרות, מ"מ בירך אברהם אבינו את הקב"ה בהכלל וזה גרם לו אריכות ימים.

וכעין זה איתא באגרא דכלה וז"ל וה' ברך את אברהם בכל בכל עניינים, כי אפילו המכוסות נתגלו לעיני החכמה שהם חסדים גדולים ויתבטלו הדינים.

ובשפת אמת פרשת חיי שרה ס"ק תרנ"ו הסביר את דברי רש"י בפרשתן שני חיי שרה כולן שוין לטובה, דהכוונה דהוא מדת השתוות והוא מעלה גדולה להיות אדם עומד בתמימותו בכל מה שעובר עליו, ויש נסיון לעני ויש לעשיר, ושרה בתחלת ימיה עברו עליה כמה זמנים קשים ברעבון ובלקייחתה לפרעה ואבימלך, ובסוף ימיה ה' להם כל טוב ולא נעשה בה שום שינוי בכל השינויים האלה. וזה מאמר המשנה עשרה נסיונות נתנסה אאע"ה ועמד בכולן להודיע כמה חיבתו של אאע"ה. פ"י ברוב אהבתו להקב"ה כל הרוחות שבעולם אין זזין אותו ממקומו, ועמד בתמימותו, ולא הרגיש כלל בכל מה שעבר עליו, לא כדרך אנושי שיש לו כמה שינויים בכל יום, והם כל שנותיהם לא נעשה בהם שינוי, ועליהם נאמר גמלתהו טוב כו' כל ימי חייה, כולל כל מיני שינויים ונסיונות בעוני ובעושר.

ובפרדס יוסף בפרשתן מסביר את דברי רש"י בפרשתן כ"ד ס"ז שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת, דהכוונה עם כל מה ששרה עברה, כל פעם נר של אור ושמחה היה אצלה כל הזמן.

איזה מין ברכה זה?

בפרשתן וה' ברך את אברהם בכל.

איתא בגמ' ב"ב ט"ז ע"מ ב' רבי מאיר אומר שלא היתה לו בת, רבי יהודה אומר בת היתה לו, אחרים אומרים בת היתה לו ובכל שמה.

יש להקשות: על שיטת רבי מאיר דדרש דהכל שבירך הקב"ה לאברהם שלא היה לו בנות, איזה מין ברכה זה עדי כן שזה נקרא שברכו בהכל, כך מקשה הרמב"ן בפרשתן, וכן בכתב סופר.

איכא כמה תרוצים:

א. כי לא היה יכול להשיאה רק לבני כנען הארורים, ואם ישלחנה לארצו גם כן תעבוד שם עבודה זרה כמותם, כי האשה ברשות בעלה, ואברהם לא יחפוץ שיצא זרעו הכשר משרה אשתו חוצה לארץ, ואף כי יעבוד עבודה זרה, כך תירץ ברמב"ן בפרשתן.

וכעין זה כתב באברבנאל פרשת נח פרק ו' שלכן לא הוליד נח בנות, כי יהיו נשואות לזרים והאשה תלך אחרי בעלה בדעותיה ובמדותיה ולכן בנות לוט הנשואים מתו בסדום עד שמפני זה דרז"ל וה' ברך את אברהם בכל שלא היתה לו בת.

מעדני אשר: נראה להוסיף ע"פ מה שכתב מרן השפע חיים בדרשות חומראי"י פרשת יוצא שנת תשמ"ב ששמע מיהודי מדוע נקרא חתן עדים איזה מין עדות יש כאן אלא אם אתה רוצה לדעת מי זה השווער אתה יכול לראות לפי איזה חתנים שהוא לוקח ואם לוקח אינו ראויים זה עדות שהוא נמי לא ראוי, ואם לוקח חתנים ראויים וכשירים זה עדות שהוא נמי כשר ושלם, לכן אברהם אם היה לו בת ולא היה חתנים ראויים זה היה מזיק גם לו.

ב. על דרך צחות יש לומר ע"פ מה שאמרו ז"ל ב"ב ט"ז ע"מ ב' לפי שיטת רבי מאיר מה הכוונה שבירך אותו בכל שלא היה לו בת, על דרך שכתב הרמב"ם באגרת לבנו שבתו מלבנת שערותיו בשביל דאגה לשדך אותה לפי כבוד הראוי לו, והיינו שאמרו ז"ל וה' ברך את אברהם בכל, שלא היה לו בת דאילו היו לו בת גם שהיה לו כל טוב היתה זקנה קופצת עליו והלבינו שערותיו מפני דאגת הבת, כך תירץ בכתב סופר בפרשתן.

ג. נראה לומר בדרך צחות שמחת חתן וכלה דרך העולם כל החיים להניח כסף בצד אומרים חז"ל מתי נשאר לך כל הכסף זה רק כשאין לך בת, אבל אם יש לך בת ואתה צריך לקחת חתן אז אתה לא נשאר בכל הכסף כי אתה צריך לשלם נדן לחתן, וזה כוונת הגמ' וה' ברך את אברהם בכל איך בירכו בכל ולא היה חסר לו כסף אומרת הגמ' שלא היה לו בת ולא היה צריך לקחת חתן אז נשאר לו הכסף, מעדני אשר.

ובזה אפשר לומר בדרך צחות: מדוע נקרא חתן עדים הרי הוא רק אחד, אלא דמבואר בחז"ל דעד אחד אינו יכול להוציא ממון, העד אחד היחיד שיש לו כוח להוציא ממון זה חתן מחמיו שנתנו לו כח כמו שני עדים כדי להוציא ממון מחמיו, מתוך דרשה השבוע בשמחת השבע ברכות להחתן המופלג משה בצלאל אלטר נ"ו בן של הגאון החסיד יצחק דוד אלטר שליט"א שנערכה ע"י ידידנו הנגיד הרב שלמה טטל שליט"א.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן
משיב כהלכה שינון ידיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

מדור חידות על הפרשה

- א] חידה. באיזה חודש מתה שרה אמנו?
- ב] צ"ע. מדוע אברהם אבינו לא קנה קבר עד שמתה אשתו, ומדוע לא קנה קודם עוד בחייה?
- ג] חידה. מיה היה דומה לאברהם אבינו בפנים חוץ מיצחק?
- ד] חידה. היכן רמזו בפרשה שהמפריש מעשר מתברך?
- ה] חידה. היכן המקור שלברכת אירוסין צריך עשרה מפרשתינו?
- ו] חידה. האם יצחק השתתף בהלויית אמו שרה אמנו.

מדור ידיעת ההלכה-הלכות שבת

ז] שאלה- הוספת כיסוי על דבר הטמון. הסיר ובו הבשר לסעודת ליל שבת, בבית משפ' ישראלי, היה מבושל כדי 70%. הגב' ישראלי חששה שאם תניח את הסיר על הפלטה של שבת, הבשר עלול להישרף עד סעודת הלילה, לכן כמה דקות לפני השקיעה, לקחה את הסיר שהיה רותח והטמינה אותו בתוך מגבת. לאחר כארבעים דקות, חששה הגב' ישראלי שהתבשיל יצטנן עד שתתחיל הסעודה, ולכן הניחה את הסיר הטמון במגבת עם המגבת העוטפת אותו, בתוך שמירת פוך. כשחזר הרב ישראלי מבית הכנסת בליל שבת שאלה אותו הגב' ישראלי האם היה מותר לה לעשות זאת. מה הדין?

ח] שאלה- חלה. תמר שאלה את אביה הרב באום שתי שאלות: א. מדוע קוראים ללחם שאוכלים בשבת חלה? ב. מדוע עושים בשבת זכר למן (כגון ע"י לחם משנה (סימן רע"ד, סעיף א') ועוד) הרי המן לא ירד בשבת. מה התשובות?

ט] שאלה- נר דולק שנפל על המפה. בבית משפ' הרב לוי נוהגים להדליק את נרות השבת על שולחן האוכל. אחד הנרות הדולקים נפל בליל שבת על המפה והיא נדלקה. האם מותר לרב לוי לשפוך מים מסביב למקום הדולק כדי שכאשר תגיע האש לשם היא תכבה? מה הדין בלשפוך יין למטרה זו? (הערה: המפה אינה נקיה).

י] שאלה- שטיחת בגד לייבוש. ר' מאיר גר במרחק רב מבית המדרש, כשהגיע בשבת בצהרים לביתו היו חולצתו והטלית הקטן שלו רטובים מזיעה. האם מותר לו לשטוח בגדים אלה כדי לייבשם או שיש להם דין של בגד שנרטב ממים שאסור לשטוח אותו כדי לייבוש?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לבוררים ופורטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזרה"י לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. - שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח כסלו

